

30.04.2024

EU rustet sig til kamp mod AI og misinformation ved EP-valget

Kampen mod misinformation er ikke blot et forsvar for demokratiet – det er også storpolitik med tråde til krigen mod Rusland og regulering af techvirksomheder.

Skrevet af

Rasmus Egmont Foss

📞 +4561106288

✉️ rasmus@thinkeuropa.dk

I disse uger bereder EU og nationale politikere sig på kamp for demokratiet. Truslen fra misinformation får bekymrede europæiske ledere til at råbe vagt i gevær.

Senest kom opråbet fra Frankrigs præsident Emmanuel Macron, der i en storladent tale på Sorbonne-universitetet d. 25. april slog fast, at "vi er vidne til en tilbagekomst af propaganda og falsk information, der spolerer vores liberale demokratier," og "vi må styrke evnen til at bekæmpe indblanding og propaganda, særligt i disse valgtider."

Situationens alvor satte Det Europæiske Råd af stats- og regeringschefer en tyk streg under ved seneste topmøde 17. april, og ugen efter aktiverede Ministerrådet sit kriseberedskab med udsigten til "fremmed indblanding i de europæiske valg."

Truslen fra misinformation på digitale medier er ikke ny. Europas ledere har haft emnet på dagsordenen siden foråret 2015, hvor frygten for russiske påvirkningskampagner tog til først i kølvandet på invasionen af Ukraine og siden Brexit og valget af Donald Trump året efter.

I 2024 giver russisk indflydelse stadig de dybeste rynker i panden. Men to omstændigheder er nye, og de gør EP-valget mere usikkert end før.

På den ene side kan nye værktøjer med AI avle misinformation på steroider (eller desinformation, når det er med onde intentioner). Særligt *deepfakes* af politikeres krop og stemmeføring forplumrer den offentlige debat i en hidtil uset grad. Folk behøver ikke at tage det falske for gode varer. Det er i sig selv et problem, at det forvirrer og fjerner fokus.

Men samtidig har EU aldrig været bedre rustet til at bekæmpe misinformation. Det skyldes især EU's nye regulering af online platforme, Digital Services Act (DSA), der trådte fuldt i kraft d. 17. februar i år. Nu er sociale medier og videotjenester forpligtet til at fjerne ulovligt indhold og bekæmpe mis- og desinformation, ikke mindst under valgkampe, hvor de skal tage særligt hensyn til risikoen fra AI-genereret materiale.

EP-VALGET ER FØRSTE test: Bliver AI eller DSA'en den største *game changer* for den demokratiske samtale? Vil EU's nye hammer faktisk være i stand til at afbøde problemet?

Den 30. april iværksatte Kommissionen en undersøgelse af Facebook og Instagrams moderselskab Meta, som den mistænker for at bryde DSA'ens regler om bekæmpelse

af bl.a. "spredning af vildledende reklamer, desinformationskampagner og koordineret falsk adfærd i EU."

Formålet er at åbne en dialog med Meta om de nødvendige tiltag. Men lykkes det ikke, kan Kommissionen true med bøder helt op til seks procent af koncernens globale omsætning.

Techvirksomhederne har mange års erfaring med at moderere deres platforme siden ramaskriget i 2016 over mulig indflydelse i det amerikanske præsidentvalg. De ved af bitter erfaring, at ugerne op til valg er de mest sårbare for den folkelige opinion, som mere end noget andet kan give appetit på ny regulering, og de har derfor en stærkere interesse end normalt i at begrænse falsk indhold netop nu.

Men som det danske eksempel med spredning af falske nyheder om Anders Lund Madsen og andre kendisser afslører, er platformene stadig udfordret med at håndtere den store mængde indhold samtidig med at sikre ytringsfriheden - eller måske har de ganske enkelt ikke afsat nok ressourcer. Med sagen mod Meta siger Kommissionen klart, at den ikke mener, Meta har fundet den rette balance endnu.

FOR KOMMISSIONEN er EP-valget også en oplagt lejlighed til at vise DSA'ens værd. Både kommissærerne og nationale politikere ønsker at bevise, at de nu har hånd i hanke med techvirksomhederne og kan hævde deres suverænitæt over den digitale verden.

De seneste tiltag mod misinformation i EU viser derfor, at kampen ikke blot er et forsvar for demokratiet. Det er også storpolitik, tæt forbundet til magtspillet med techgiganter og med konflikten med Rusland.

Alt sammen spiller ind i den verserende valgkamp. Nogle politikere vil fremstå handlekraftige overfor tech, mens andre bruger opgøret med misinformation til at mobilisere imod de russiskvenlige dele af fløjene.

Ifølge en ny måling foretaget af Verian for Tænk tanken EUROPA blandt 1.634 danskere er vælgerne kun moderat bekymrede for misinformation ved EP-valget: i snit 3,1 på en skala fra 1 til 5. Samme måling viser dog, at hver anden dansker er helt eller delvist enig i, at "demokratiet i Europa er truet" - især folk over 35.

Det afspejler den europæiske virkelighed: Truslen mod de 27 nationale valg, der udgør EP-valget, er ujævnt fordelt, og Danmark er ikke blandt de mest udsatte lande i

EU. I årets første måneder lader det til at være central- og østeuropæiske lande som Tjekkiet og Polen samt de store lande Frankrig og Tyskland, der er hårdest ramt, særligt af russisk indflydelse.

Under coronapandemien gjorde både Kommissionen og EU's medlemsstater sig dyrt købte erfaringer med misinformation. Nu har de en helt ny værktøjskasse til rådighed i DSA'en, men de ved også, at den kun er lige så god som håndhævelsen af den. Håndhævelsen, derimod, afhænger af techvirksomhedernes evne og vilje til at moderere deres platforme.

Valget bliver den første eksamen for begge. EU har aldrig været bedre forberedt – men det er ingen garanti for, at det er nok til at beskytte demokratiet.